

سۇئال

مەسجىتتىكى چوڭ گىلەم ياكى ئۆيگە سېلىنغان چوڭ گىلەملەر ۋە ماشىنىغا سېلىنغان گىلەملەر نجاسەتلىرىدىن قانداق پاكىزلىنىدۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە ئۇلارغا ئەگەشكەن كىشىلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: چوڭ گىلەملەرگە نجاسەت يۇقۇپ قالسا، ئۇ چوڭ بولغانلىقى، يەرگە ياكى ماشىنىغا چاپلىشىپ تۇرغانلىقى ئۈچۈن ئۇنى يۇسا سىققىلى بولمايدۇ، ئۇنى پاكىزلاش ئۇنىڭ ئۈستىدىكى نجاسەتنى يوق قىلىۋېتىش بىلەن بولىدۇ، كېچىك تەرەت بولسا ئۇنى يۇيۇپ، ئۈستىگە سۇ قۇيۇپ يەنە يۇيۇپ بۇنى نجاسەت يوقالدى دەيدىغان پىكىرگە كەلگەنگە قەدەر بىر قانچە قېتىم تەكرار يۇيۇش بىلەن بولىدۇ.

ئەگەر نجاسەت ئىت پوقى ياكى سۈيدۈكى بولۇپ قالسا، يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك ئۇنى يەتتە قېتىم يۇيۇپ، ئەۋۋىلىنى ياكى ئاخىرىنى سوپۇن بىلەن يۇيىمىز توپا بىلەن يۇيۇش كېرەك بولمايدۇ.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھىدىن: چوڭ گىلەملەرنى نجاسەتتىن قانداق پاكىزلايمىز؟، نجاسەتنى يۇيۇشتا نجاسەتنىڭ ئۆزىنى يوق قىلىۋېتىش ئۇ گىلەمنى سىققانلىق دەپ ئېتىبارغا ئېلىنمىدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېگەن: "چوڭ گىلەملەرنى نجاسەتتىن پاكىزلاشنىڭ يولى: ئالدى بىلەن نجاسەتنىڭ ۋەزنى بولسا نجاسەتنىڭ ئۆزىنى يوق قىلىدۇ، قېتىپ كەتكەن بولسا ئۇنى ئېلىپ تاشلايدۇ، كېچىك تەرەتكە ئوخشاش سۇيۇق بولسا، ئۇنى بۇلۇتقا ئوخشاش نەرسە بىلەن سۇيىنى سۈمۈرگۈزۈپ سىقىپ ئۇنىڭدىن كېيىن سۇ تۆكۈپ نجاسەتنىڭ ئەسىرى ياكى نجاسەتنىڭ ئۆزى يوقالغانغا قەدەر يۇيىدۇ، بۇ بىر-ئىككى قېتىم سىيىپ قويغان گىلەملەرگە بولىدۇ، يۇغان ئورۇننى سىقىش كېرەك ئەمەس، لېكىن نجاسەت ئۇنىڭ قاتلىرىغا ئۆتۈپ كەتكەن بولسا، نجاسەتنى يوق قىلىش ئۇنى سىقىشقا توختايدىغان بولسا، ئۇ ۋاقىتتا سىقىش زۆرۈر بولىدۇ. [نۇرۇن ئەلەددەرى پەتىۋالىرى]."

يەنە شەيختىن: سىلەرنىڭ پىرۇگراممىدا زېمىننى سۇيۇكتىن تازىلاش كۈن نۇرىنىڭ تەسىرىدە زېمىننىڭ قۇرۇشى بىلەن بولىدۇ دېگەننى ئاڭلىدىم، بۇنىڭدا زېمىننىڭ قۇرۇشى بىلەنلا بولامدۇ ياكى چوقۇم كۈن نۇرىنىڭ تەسىرى بولۇشى كېرەكمۇ؟،

ئۆيگە سىلىنغان گىلەملەرنىڭ ھۆكمى شۇنىڭغا ئوخشاش بولامدۇ ياكى بولمامدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ مۇنداق جاۋاپ بەردى: "زېمىننىڭ كۈن نۇرى بىلەن پاكىزلىنىشى ۋە شامال بىلەن قۇرۇشنىڭ ئۆزىلا مەقسەت قىلىنمايدۇ، بەلكى نجىس نەرسىنىڭ چوقۇم يوق بولۇشى ياكى كېچىك تەرەتتىن ھېچ نەرسە قالماسلىقى زۆرۈر بولىدۇ.

شۇنىڭغا ئاساسەن دەيمىزكى: زېمىندا سۇيىدۇك بولۇپ قۇرۇپ كەتكەن بولسىمۇ لېكىن سۇيىدۇكنىڭ ئەسىرى ئۇ ئورۇندا قالغان بولسا، ئۇ ئورۇن قۇرۇش بىلەن پاكىز بولمايدۇ، لېكىن ئۇ ئورۇن قۇرۇپ مەلۇم ۋاقىت ئۆتكەن بولسا، ئاندىن ئۇنىڭ ئەسىرى يوقالغان بولسا، ئۇنىڭ بىلەن ئۇ زېمىن پاكىز بولىدۇ. چۈنكى نجاسەتنىڭ ئۆزى ئۇ يەردىن يوقالدى، ئۇ يەر نجاسەتتىن پاكىز بولدى، نجاسەت قايسى ئۇسۇل بىلەن يوق قىلىنسا ئۇ ۋاقىتتا ئورۇن پاك بولىدۇ.

ئەمما گىلەم-كۆرپە دېگەندەك نەرسىلەر زېمىنغا چاپلىشىپ تۇرغان بولسۇن ياكى زېمىندىن ئايرىم تۇرغان بولسۇن ئۇنى چوقۇم يۇيۇش كېرەك، ئۇنى يۇيۇش ئۇسۇلى: ئۈستىگە سۇ تۆكۈپ، ئاندىن بۇلۇتتەك نەرسىلەر بىلەن يۇيۇپ ئۆز قارىشىدا پاكىز بولدى دېگەنگە قەدەر يۇيۇپ تازىلاش كېرەك. ["ئورۇن ئەلەددەربى پەتۋاسى"].

شەيخ رەھىمەھۇللاھدىن: بەزى چوڭ شېركەتلەرنىڭ تەكشۈرۈش ئورۇنلىرىدا تەربىيەلەنگەن ئىتلار ئىشلىتىلىنىدۇ، ماشىنىنىڭ ئورۇندۇقلىرىنى پۇراپ ياكى يالاپ قويدۇ، بۇنىڭ بىلەن ئورۇندۇق ۋە ئىت تۇرغان، يالغان ۋە پۇرىغان ئورۇنلار نجىس بولامدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ جاۋاپ بېرىپ مۇنداق دېگەن: "پۇرىغاننىڭ زىيىنى يوق، چۈنكى ئىتتىن پۇرىغاندا شال چىقمايدۇ، ئەمما يالغان بولسا، ئۇ ۋاقىتتا ئىتنىڭ تۈكۈركى ياكى شالى چىقىدۇ، ئىتنىڭ تۈكۈركى كىيىمگە ياكى شۇنىڭغا ئوخشىغان نەرسىلەرگە يۇقۇپ قالسا، ئۇ ئورۇن يەتتە قېتىم يۇيۇلىدۇ، ئەۋۋىلىدە توپا-تۇپراق بىلەن يۇيۇك دېمەيمىز، بەزى ۋاقىتتا ئۇنىڭ زەرەرى يېتىشى مۇمكىن، شۇنىڭ ئۈچۈن توپا، قاچا يۇيۇش سۇيۇقلۇقى ياكى شۇنىڭغا ئوخشىغان پاكىزلاش بۇيۇملىرىنى ئىشلىتىپ يەتتە قېتىم يۇيۇش كۇپايە قىلىدۇ". ["ئوچۇق سۆھبەت" 7-قىسىم 49-بەت].

ئىتنىڭ سۇيىدۇكى، تەرىتى ۋە تۈكۈركىنىڭ ئارىسىدا پەرق يوق، كۆپچىلىك ئالىملارنىڭ قارىشىدا ئىتنىڭ سۇيىدۇكى بىلەن تەرىتنىڭ نجىسلىقى كۈچلۈكتۇر. ["شەرھىل مۇمتى" 1-توم 417-بەت].

ئىككىنچى: شەرىئەت رۇخسەت قىلغان دائىرىنىڭ سىرتىدا ئىت بېقىش توغرا بولمايدۇ. ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «كىمكى ھېچ سەۋەبسىز ئىت باقىدىكەن ھەر كۈنى ئۇنىڭ قىلغان ياخشى ئەمىلىدىن بىر قىيرات كېمىيدۇ، پەقەت چارۋىچىلىق، تېرىقچىلىق ئىشلىرى ئۈچۈن باقسا بولىدۇ». [بۇخارى رىۋايىتى 2145-ھەدىس].

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «كىمكى چارۋىچىلىق، ئوۋچىلىق ۋە ئۆي-زېمىنگە قاراش قاتارلىق ئىشلارنىڭ سىرتىدا ئىت باقىدىكەن، ئۇ كىشىنىڭ ھەر كۈنلۈك ياخشى ئەمىلىدىن ئىككى قىيرات كېمىيدۇ».

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.